

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนทั้งโดยรวม และรายด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จากจำนวน 17 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,054 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 17 คน ครูผู้สอน จำนวน 818 คนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 219 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จากจำนวน 17 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 422 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 17 คน ครูผู้สอน จำนวน 265 คนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 140 คน ได้มาโดยใช้ตาราง สุ่มสุ่มของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่

2.1.1 สถานภาพจำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่

2.1.1 สถานภาพจำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตามได้แก่

ผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 7 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. นิเทศการใช้หลักสูตร
6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ระยะเวลาในการวิจัย

ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้ในโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ

เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานจริงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการส่งและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืนจากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 422 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด 390 ฉบับ คิดเป็น 92.46%

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ Scheffe'

4. ค่าร้อยละ เกี่ยวกับความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะ แนวทางการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา ด้านที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านที่ 3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพ พบว่า

1.1 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านที่ 6 การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.2 ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา ด้านที่ 1 การ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านที่ 3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตร

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม ด้านที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา และด้านที่ 2 การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผน

1.4 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 7 การเลือกประสบการณ์

ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้ ข้อ 6 การเลือกเทคนิควิธีการประเมินหลากหลายและข้อ 3 การเลือกเนื้อหาสาระมาศึกษาให้ตรงจุดหมาย

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพพบว่า

1.5 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 กำหนดระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาข้อ 4 กำหนดทิศทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และข้อ 3 การกำหนดนโยบายแผนแม่บทกับความต้องการและแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและตรงกับความต้องการของโรงเรียนกับชุมชน

1.6 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 7 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้ ข้อ 6 การเลือกเทคนิควิธีการประเมินหลากหลายและข้อ 3 การเลือกเนื้อหาสาระมาศึกษาให้ตรงจุดหมาย

1.7 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 7 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้ข้อ 3 การเลือกเนื้อหาสาระมาศึกษาให้ตรงจุดหมาย และข้อ 5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือลำดับขั้นตอนการใช้กิจกรรมให้เหมาะกับผู้เรียน

1.8 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 การวิเคราะห์หลักสูตรของตนเองให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น ข้อ 9 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้ และข้อ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพพบว่า

1.9 ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 12 การกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ข้อ 11 การกำหนดนโยบาย แผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการของโรงเรียนและชุมชน และข้อ 10 การวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมงานวิชาการให้มีการพัฒนาหลักสูตรสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่น การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

1.10 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 9 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ข้อ 11 การกำหนดนโยบาย แผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการของโรงเรียนและชุมชน และข้อ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

1.11 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 การวิเคราะห์หลักสูตรของตนเองให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น ข้อ 9 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้ และข้อ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

1.12 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 14 การวางแผน/โครงการ/กิจกรรมงานบุคคลเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 17 การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและข้อ 18 การวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพ พบว่า

1.13 ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 17 การปรับหลักสูตรในแต่ละสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่น ข้อ 18 การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการปฏิบัติงานจัดการศึกษา และข้อ 16 การพัฒนาหลักสูตรสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น

1.14 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 14 การวางแผน/โครงการ/กิจกรรมงานบุคคลเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 15 การวางแผนหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์และข้อ 16 การพัฒนาหลักสูตรสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น

1.15 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 29 การจัดทำโครงการทางวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง 18 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อการวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น ข้อ 19 การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร และข้อ 24 การจัดครูผู้สอนให้เหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด

1.16 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนสอนและบริหาร การจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 23 การจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เคารพหลักสูตร กำหนดการสอนและเขียนแผนการสอนที่เป็นคุณภาพ กระบวนการคิดข้อ 20 การวางแผนหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ และข้อ 21 การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพ พบว่า

1.17 ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุก ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 20 การวางแผนหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ข้อ 25 การประเมินคุณภาพของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถความถนัดตามที่หลักสูตรกำหนด และ ข้อ 21 การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

1.18 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 21 การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นข้อ 22 การจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร ให้ครบเหมาะสมและทันเวลาใช้ และข้อ 25 การประเมินคุณภาพของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถความถนัดตามที่หลักสูตร กำหนด

1.19 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 23 การจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เพราะห้หลักสูตร กำหนดการสอนและเขียนแผนการสอนที่เป็นคุณภาพกระบวนการคิด ข้อ 21 การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น และข้อ 22 การจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรให้ครบเหมาะสมและทันเวลาใช้

1.20 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 30 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาข้อ 31 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และข้อ 29 การทำข้อมูลจากการนิเทศมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการวางแผนการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพ พบว่า

1.21 ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุก ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 30 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 29 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และ ข้อ 28 การจัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ เอกสารที่จำเป็นในการนิเทศภายใน

1.22 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 30 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 31 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษาและข้อ 29 การจัดทำปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน

1.23 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 26 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยครูมีส่วนร่วม ข้อ 30 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และข้อ 31 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษา

1.24 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 35 การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 38 การจัดทำข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษามาปรับสำหรับวางแผนทำงานในครั้งต่อไป และข้อ 36 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพ พบว่า

1.25 ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุก ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 35 การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 38 การจัดทำข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษามาปรับสำหรับวางแผนทำงานในครั้งต่อไปและ ข้อ 33 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษา นโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.26 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 35 การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 36 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร ข้อ 33 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษา นโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.27 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 38 การจัดทำข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษามาปรับสำหรับวางแผนทำงานในครั้งต่อไป ข้อ 34 การวางแผนการประเมินหลักสูตร แต่งตั้งคณะทำงาน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและข้อ 35 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษา

1.28 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 44 การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนทุกๆด้าน ข้อ 43 การจัดหาปัจจัยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียน ข้อ 40 และข้อ 45 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจของการจัดการศึกษา และ การเปิดโอกาสให้

ชุมชนเข้ามามีส่วนในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านค่านิยมอันพึงประสงค์

เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพ พบว่า

1.29 ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุก ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 39 การแต่งตั้งคณะทำงานวางแผนพัฒนาหลักสูตร ข้อ 41 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ ข้อ 40 การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจของการจัดการศึกษา

1.30 ครูผู้สอนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 43 การจัดหาปัจจัยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนทุกๆด้าน และข้อ 42 การกำหนดแผน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

1.31 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 44 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยครูมีส่วนร่วม ข้อ การเปิด โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านค่านิยมอันพึงประสงค์ และข้อ การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจของการจัดการศึกษา

2. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ด้านที่ 3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่ 4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตร

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ด้านที่ 3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรด้านที่ 4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้ และด้านที่ 6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านที่ 7 และด้านที่ 4 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ด้านที่ 6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยด้านที่ 1 และด้านที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , การนิเทศการใช้หลักสูตร

2.4 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ข้อ 7 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้และข้อ 3 การเลือกเนื้อหาสาระมาศึกษาให้ตรงจุดหมาย

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

2.5 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 การเลือกเนื้อหาสาระมาศึกษาให้ตรงจุดหมาย ข้อ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และข้อ 7 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้

2.6 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ข้อ 7 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของการเรียนรู้ และข้อ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน

2.7 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ข้อ 7 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเนื้อหากับประเภทของการเรียนรู้ และข้อ 3 การจัดลำดับเนื้อหาสอดคล้องวุฒิภาวะผู้เรียน

2.8 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน ข้อ 12 การกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และข้อ 9 การวิเคราะห์ แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

2.9 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 9 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ข้อ 12 การกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และข้อ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

2.10 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน ข้อ 12 การกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และข้อ 9 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้

2.11 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 การวิเคราะห์หลักสูตรของตนเองให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น ข้อ 10 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน ข้อ 11 และข้อ 13 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การกำหนดนโยบาย แผนแม่บท

และแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ,การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2.12 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 17 การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ข้อ 14 การวางแผน/โครงการ/กิจกรรมงานบุคคลเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และข้อ 18 การวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

2.13 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 19 การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ข้อ 18 การวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น และข้อ 17 การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

2.14 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 17 การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ข้อ 14 การวางแผน/โครงการ/กิจกรรมงานบุคคลเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และข้อ 18 การวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น

2.15 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 14 การวางแผน/โครงการ/กิจกรรมงานบุคคลเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 15 การวางแผน/โครงการ/กิจกรรมงานบุคคลเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและข้อ 17 การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

2.16 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ

ปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 23 การจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เราะาะห์หลักสูตร กำหนดการสอนและเขียนแผนการสอนที่เป็นคุณภาพ กระบวนการคิด) ข้อ 20 การวางแผนหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ข้อ 22 และข้อ 25 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรให้ครบเหมาะสมและทันเวลาใช้, การประเมินคุณภาพของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถความถนัดตามที่หลักสูตรกำหนด

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

2.17 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 25 การประเมินคุณภาพของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถความถนัดตามที่หลักสูตรกำหนด ข้อ 24 การจัดครูผู้สอนให้เหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด และข้อ 23 การจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เราะาะห์หลักสูตร กำหนดการสอนและเขียนแผนการสอนที่เป็นคุณภาพกระบวนการคิด

2.18 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 23 การจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เราะาะห์หลักสูตร กำหนดการสอนและเขียนแผนการสอนที่เป็นคุณภาพกระบวนการคิด ข้อ 20 การวางแผนหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ และข้อ 22 การจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรให้ครบเหมาะสมและทันเวลาใช้

2.19 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นประเมินโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 23 การจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เราะาะห์หลักสูตร กำหนดการสอนและเขียนแผนการสอนที่เป็นคุณภาพกระบวนการคิด ข้อ 20 การวางแผนหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ และข้อ 21 การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

2.20 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 27 การประชุม วางแผนนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศภายใน ข้อ 31 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้อง

หลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 36 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

2.21 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 26 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยครูมีส่วนร่วม ข้อ 27 การประชุม วางแผนนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศภายในข้อ 28 และข้อ 32 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การจัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ เอกสารที่จำเป็นในการนิเทศภายในการทำข้อมูลจากการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงการวางแผนการใช้หลักสูตร

2.22 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 27 การประชุม วางแผนนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศภายในข้อ 31 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้องหลักสูตรสถานศึกษา และข้อ 28 การจัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ เอกสารที่จำเป็นในการนิเทศภายใน

2.23 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ ข้อ 29 การจัดทำปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน ข้อ 31 การกำหนดหลักเกณฑ์การนิเทศให้สอดคล้องหลักสูตร และข้อ 30 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.24 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 33 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษา นโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 35 การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา และข้อ 37 การสรุปผลรายงานประเมินหลักสูตรสถานศึกษาต่อที่ประชุม

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

2.25 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 36 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตรข้อ 34 การวางแผนการประเมินหลักสูตร แต่งตั้งคณะทำงาน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และข้อ 33 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษา นโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.26 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 33 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษา นโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 36 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร ข้อ 34 และข้อ 35 คือ การวางแผนการประเมินหลักสูตรแต่งตั้งคณะทำงาน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม , การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

2.27 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 37 การสรุปผลรายงานประเมินหลักสูตรสถานศึกษาต่อที่ประชุมข้อ 35 การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและข้อ 33 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรสถานศึกษาศึกษา นโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.28 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 45 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านค่านิยมอันพึงประสงค์ ข้อ 43 การจัดหาปัจจัยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียน และข้อ 39 การแต่งตั้งคณะทำงานวางแผนการพัฒนาหลักสูตร

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

2.29 โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 42 และข้อ 43 การกำหนดแผนโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา, การจัดหาปัจจัยสนับสนุนในการจัด

กิจกรรมการเรียน ข้อ 40 การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของการจัดการศึกษาและข้อ 39 การแต่งตั้งคณะทำงานวางแผนการพัฒนาหลักสูตร

2.30 โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 45 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านค่านิยมอันพึงประสงค์ข้อ 39 และ 41 การแต่งตั้งคณะทำงานวางแผนการพัฒนาหลักสูตร , การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และข้อ 43 การจัดหาปัจจัยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการ

2.31 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 43 การจัดหาปัจจัยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียน ข้อ 41 และข้อ 44 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน, การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการ และข้อ 39 การแต่งตั้งคณะทำงานวางแผนการพัฒนาหลักสูตร

3. ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต. 1 ตามสถานภาพโดยรวม พบว่าผู้บริหารกับครูผู้สอน ผู้บริหารกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จำแนกตามสถานภาพ คือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาด้านนิเทศการใช้หลักสูตร และด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอนและกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างน้อย 1 กลุ่ม ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีของ Sheffe มาดำเนินการหาคู่ที่แตกต่างจะเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม กลุ่มครูผู้สอน กับกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากกว่า เมื่อพิจารณารายด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ด้านศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้บริหาร กับกลุ่มครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากกว่า และกลุ่มครูผู้สอน กับกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากกว่าด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด ด้านนิเทศการใช้หลักสูตร กลุ่มผู้บริหาร มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกับกลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา โดยกลุ่มผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด และด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างแสดงให้เห็นว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างน้อย 1 กลุ่ม ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงใช้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีของ Scheffe มาดำเนินการหาคู่ที่แตกต่างจะเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยรวม มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าด้านวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกับกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกับกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันทุกกลุ่ม โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันทุกกลุ่ม โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า และด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกับกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า

4. ผลการให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีผู้เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้เสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงความต้องการของผู้เรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนหรือลำดับขั้นตอนการใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ด้านที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา มีผู้เสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรของตนเองให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น การกำหนดนโยบาย แผน

แม่บทและแผนพัฒนา โรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ความต้องการของโรงเรียนและชุมชน และการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้

ด้านที่ 3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา มีผู้เสนอเกี่ยวกับการวางแผนงาน โครงการ / กิจกรรม วิชาการให้มีการพัฒนาหลักสูตรสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมการวางแผนหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ มีผู้เสนอเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ/ กิจกรรมวิชาการให้มีการพัฒนาหลักสูตรสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น การวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านที่ 5 การนิเทศการใช้หลักสูตรมีผู้เสนอเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยครูมีส่วนร่วมการประชุม วางแผนนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศภายใน และการจัดทำปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน

ด้านที่ 6 การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรมีผู้เสนอเกี่ยวกับการสรุปผลรายงานประเมินหลักสูตรสถานศึกษาต่อที่ประชุม การวางแผนการประเมินหลักสูตรแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการบริหารหลักสูตร

ด้านที่ 7 การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านค่านิยมอันพึงประสงค์ การแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจของการจัดการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ การสร้างความเข้าใจในการทำงาน

และการขาดความรู้ ความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งอาจทำได้อย่างไม่ทั่วถึง ทำให้การทำงานมีอุปสรรคและมีข้อบกพร่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544 : 96-97) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยังมี ตำราญ หาญประเสริฐ (2544 : 95-96) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัด มีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลางเกือบ นอกจากนี้ยังมี ศาสตร์ศิลป์ ชิณโน (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและ สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 (2544 : 1-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามสภาพพบว่า

1. ผู้บริหารมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ในการบริหาร การประสานงาน การกำหนดนโยบายในการทำงาน การสร้างความรู้ ความเข้าใจในการทำงานด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การมอบหมายงานให้กับบุคลากร ความแตกต่างระหว่างบุคคลลากรและศักยภาพในการทำงานที่มีความแตกต่างกันเป็นสาเหตุที่ทำให้การทำงานมีอุปสรรคและข้อบกพร่อง ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรสอดคล้องกับ การศึกษาของ สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 (2544 : 1-80) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะในระดับของผู้ปฏิบัติงาน คือผู้ที่รับนโยบายและการวางแผนสู่การปฏิบัติงาน

ซึ่งการสื่อสารและการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความชำนาญ ทักษะในการทำงานตลอดจนศักยภาพของบุคคล อาจเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผลการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควรและมีข้อบกพร่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ มังกร ปทุมพร (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามทัศนะของข้าราชการครู โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร ช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงบทบาทเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงเพื่อให้เกิดผลดีต่อตัวผู้เรียนและเป็นการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรและการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางในการทำงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและสภาพของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุสรณ์ พุทธกุล (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกันศึกษาหาความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและโรงเรียน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาการจัดทำหลักสูตร อาจมีข้อบกพร่องและทำได้ไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชนทำให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544 : 96-97) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า

ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงบทบาท การศึกษาและการจัดเก็บข้อมูลชุมชนและ โรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการทำงานด้านการจัดทำหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาด้านงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัย พบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ และการขาดทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจน การขาดข้อมูลที่เหมาะสมที่จะใช้ในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้การทำงานมีอุปสรรค ล่าช้าและเกิดข้อบกพร่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในโครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า บทบาทในการประสานงานและการเสริมสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน โดยการนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนสู่การปฏิบัติ อาจมีข้อบกพร่องและล่าช้า ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนศักยภาพในการทำงานของบุคลากร อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของสุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ด้านที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่า นโยบายและแผนแม่บทในการพัฒนาสถานศึกษาจะได้

กำหนดแนวทางและจุดประสงค์ไว้แล้วก็ตาม แต่ในขั้นการวางแผนในการทำงาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการทำงานเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา ตลอดจนแนวทางในการทำงานไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงบทบาทในการส่งเสริมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยการมอบหมายบุคลากรผู้รับผิดชอบในการทำงานที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในแนวทางในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การใช้ข้อมูลชุมชนและท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน วิทยาการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการวางแผนในการทำงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 (2544 : 1-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนนำ ร่องหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรมีการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อนำลงสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนแนวทางในการทำงานและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาการท้องถิ่นและวัฒนธรรมพื้นบ้านในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ ประยุทธ์ ตรีชัย (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู อาจารย์ใน งานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ความต้องการในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ของครู อาจารย์โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร หารจัดทำหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อสร้างความมั่นใจในการทำงาน มีการประสานงานและประสานความเข้าใจที่ดีต่อกันในการทำงาน ซึ่งจะทำให้การทำงานและผลงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สุเมศวร์ พรหมมินทร์ (2544:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา

1. ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรมีการปรับบทบาทในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาแนวทางในการทำงานและการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น การอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในเรื่องของหลักสูตรท้องถิ่นและการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัย พบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

2. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นและการพัฒนาหลักสูตร การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ โอภาส อินโสม (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านเสาริก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ครูขาดความรู้ความ

เข้าใจ มีภาระงานอื่นมาก เวลาในการจัดทำมีอยู่น้อย และชุมชนมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่ 3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากครูและบุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ถูกต้องไม่เพียงพอ ตลอดจนแนวทางในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าเหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน การได้รับความรู้จากการอบรม สัมมนา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ จะช่วยให้ครูและบุคลากรทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ โอภาส อินโสม (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านเสลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจ มีภาระงานอื่นมาก เวลาในการจัดทำมีอยู่น้อย และชุมชนมีส่วนร่วมน้อย

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีกิจกรรมและการอบรมที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะสร้างความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น สามารถตัดสินใจและทำงานได้อย่างเต็มที่ มีการประสานงานที่ดีและเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี ความเข้าใจในการทำงานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันด้วยสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะทำให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของชัชวาล ศิริกุล (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต. 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต. 3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 4. การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยในการสำรวจข้อมูล

พื้นฐานของชุมชน และการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชนและโรงเรียน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนากิจการจัดทำหลักสูตรมีข้อบกพร่องและทำได้ไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Skilbeck (1984: 16-19) และ Marsh et al. (1990: 58-66)สรุปปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในต่างประเทศ ไว้ดังนี้(ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2545:28-30)

1. ครูมีความรู้และความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตรไม่เพียงพอในด้านการวางแผน ออกแบบ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตร ครูขาดความมั่นใจ และวิตกกังวลในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น จึงควรมีโปรแกรมพัฒนาความรู้และความสามารถของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาหลักสูตรก่อนพัฒนาหลักสูตร
2. ครูขาดแรงจูงใจและมีเจตคติทางลบต่อการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนที่ล้มเหลวเกี่ยวกับโครงการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องมาจากการที่ครูมีเจตคติทางลบและเกิดการต่อต้านจากครู ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของผู้บริการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนบรรยากาศของโรงเรียนตั้งแต่เริ่มต้น และมีการพัฒนากลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องให้มีเจตคติ และแรงจูงใจที่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตร

3. โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยโครงสร้างของและการบริหารจัดการเป็นสายงานบังคับบัญชาแบบดั้งเดิม

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงบทบาท การศึกษาและการจัดเก็บข้อมูลชุมชนและโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการทำงานด้านการจัดทำหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนสาร บังลังก์ปัทมา (2550)ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจและการขาดทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจน การขาด

ข้อมูลที่เหมาะสมที่จะใช้ในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทำให้การทำงานมีอุปสรรค มีข้อบกพร่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในโครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการดำเนินงาน พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า บทบาทในการประสานงานและการเสริมสร้าง ความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน โดยการนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนสู่การ ปฏิบัติ อาจมีข้อบกพร่องและล่าช้า ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในเรื่องกาจัดทำและการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนศักยภาพในการทำงานของ บุคลากร อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุสรณ์ พุทธกุล (2546:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาร่วมกันของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากที่ได้มีการดำเนินการ พัฒนาการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ด้านที่ 5. การนิเทศการใช้หลักสูตร

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากบทบาทในการประสานงานและการเสริมสร้างความเข้าใจในการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยการนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนสู่การปฏิบัติ อาจมีข้อบกพร่องและล่าช้า ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่ยังไม่ดีหรือและสอดคล้องกับสภาพของชุมชน อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การทำงานขาด ประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การนิเทศ การใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีการปรับปรุง บทบาท การศึกษาและการจัดเก็บข้อมูลชุมชนและ โรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ เป็นข้อมูลในการวางแผนการทำงานด้านการจัดทำหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีความ ชัดเจนและเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ สมศักดิ์ อุ่ณพิกุล

(2551) ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัญหาการดำเนินงาน นิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต.1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงาน นิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต.1 จำแนกตามสภาพ และระดับช่วงชั้น มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การนิเทศ การใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนและผู้บริหารดำเนินการ จัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจและการขาดทักษะความชำนาญ ในการทำงาน ตลอดจน การขาดข้อมูลที่เหมาะสมที่จะใช้ในการวางแผนการจัดทำหลักสูตร ทำให้ การทำงานมีอุปสรรค ล่าช้าและเกิดข้อบกพร่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ใน โครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ และการประเมินหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า บทบาทในการประสานงานและการเสริมสร้าง ความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน โดยการนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนสู่การ ปฏิบัติ อาจมีข้อบกพร่องและล่าช้า ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำและการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนอาจเป็นสาเหตุทำให้การ ทำงานขาดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุสรณ์ พุทธกุล (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุครธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากที่ได้มีการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ด้านที่. 6 การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1. ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง แม้ว่า นโยบายและแผนแม่บทในการพัฒนาสถานศึกษาจะได้กำหนดแนวทางและ จุดประสงค์ไว้แล้วก็ตาม แต่ในขั้นการวางแผนในการทำงาน อาจมีข้อบกพร่องเนื่องมาจากการขาด การประชาสัมพันธ์ที่ดี การขาดการประสานงานและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนในการทำงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนแนวทางในการ ทำงานไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ

เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ(2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ใน โครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัด ชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

2. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงบทบาท ในการส่งเสริมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยการมอบหมายบุคลากรผู้รับผิดชอบในการทำงานที่ ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในแนวทางในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้มีการ อบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การใช้ ข้อมูลชุมชนและท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน วิทยากรท้องถิ่นเพื่อใช้ประกอบการวางแผนในการ ทำงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ ของ สุวาท จอมทอง (2551. 78) ที่ได้ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่ เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

3. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรมีการ บริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อนำ ลงสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนแนวทางใน การทำงานและการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่นและวัฒนธรรมพื้นบ้านในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชน ซึ่งการศึกษาของ สุวาท จอมทอง (2551. 78) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของ หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อสร้างความมั่นใจในการทำงาน มีการ ประสานงานและประสานความเข้าใจที่ดีต่อกันในการทำงาน ซึ่งจะทำให้การทำงานและผลงานมี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัชวาล ศิริกุล (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต. 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต. 3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 7 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรมีการปรับบทบาทในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนาแนวทางในการทำงานและการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น การอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร ในเรื่องของหลักสูตรและการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิวิทย์ ชาญวิชา (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษา 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทุกโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ระดับ “ปานกลาง”

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

1. ผู้บริหาร มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรมีการปรับบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ ฮีเก้ (Hega, 1992) ได้ศึกษาความพร้อมเพียงในการให้ความร่วมมือในการศึกษาความเปลี่ยนแปลงนโยบายระดับภูมิภาคและการประสานงานของพวกเขาในการให้ความร่วมมือ ด้านนโยบาย ด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในแต่ละภูมิภาค แต่ละท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคมและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน แต่มีลักษณะเด่นเฉพาะสำคัญ 2 ประการ คือ นโยบายต้องสัมพันธ์กับนโยบายของระดับประเทศ และมีทั้งการกระจายอำนาจและรวมอำนาจซึ่งขึ้นอยู่กับประชาชนและชุมชน

2. ครูผู้สอน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากครูและบุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ถูกต้องไม่เพียงพอ ตลอดจนแนวทางในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าเหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน การได้รับความรู้จากการอบรม สัมมนา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ จะช่วยให้ครูและบุคลากรทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุสรณ์ พุทธกุล(2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกันศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเรื่องการจัดทำนโยบาย การวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจากเอกสารของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและบุคลากรควรมีกิจกรรมและการอบรมที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น สามารถบริหารและตัดสินใจและทำงานได้อย่างเต็มที่ มีการประสานงานที่ดีและเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี ความเข้าใจในการทำงานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันด้วยสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะทำให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษา ฮีเก้า (Hega, 1992) ได้ศึกษาความพร้อมเพียงในการให้ความร่วมมือในการศึกษาความเปลี่ยนแปลงนโยบายระดับภูมิภาคและการประสานงานของพวกเขาในการให้ความร่วมมือด้านนโยบายด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในแต่ละภูมิภาค แต่ละท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมและสนับสนุน การให้คามรู้ ความเข้าใจและการมอบหมายงานในเรื่องของการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรอาจทำได้มีทั่วถึง และในการทำงานในสภาพจริงอาจมีอุปสรรคและข้อบกพร่อง ถ้าซ้ำเนื่องมาจากประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่าง

กัน ศักยภาพในการทำงานของบุคคลและการประสานงานและประสานความร่วมมืออาจทำได้ไม่ดีพอ สอดคล้องกับการศึกษาการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าสภาพความพร้อมทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ มีไม่พอกับความต้องการ อาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน การสื่อสารและการประสานงานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จอาจได้ไม่ดีพอ สอดคล้องกับการศึกษาของ ธิดารัตน์ พิมพ์ศรี (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความต้องการและสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความเห็นในเรื่องความต้องการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน ในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าสภาพความพร้อมทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน การสื่อสารและการประสานงานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จอาจได้ไม่ดีพอ สอดคล้องกับการศึกษาของ ธิดารัตน์ พิมพ์ศรี (2543: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความต้องการและสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นในเรื่องความต้องการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน ในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า แม้ว่าจะมีสภาพความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่มากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ในการทำงาน การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ศักยภาพและทักษะความรู้ ความชำนาญในการทำงานเป็นสาเหตุทำให้การทำงานเกิดข้อบกพร่อง ล่าช้าไม่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ ไรด์เอาท์ (Rideout, 1997:3348) ได้ศึกษาคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School-based Management) ในนิวฟันด์แลนด์และลาบราดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น โดยส่วนมากดำเนินการโดย

การตั้งสภาโรงเรียน การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาโรงเรียน และ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานผลการศึกษพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครู-อาจารย์มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การศึกษาและการจัดเก็บข้อมูลชุมชนเพื่อวิเคราะห์ประกอบการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาอาจทำได้ไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของชุมชนหรือ สิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ , อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ คอมพิวเตอร์ มีไม่พอกับความต้องการ ,บุคลากรขาดความรู้และความชำนาญในการจัดทำหลักสูตร ทำให้ผลการทำงานขาดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ เมอร์ริล (Merrill:358) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านองค์กรและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการปฏิรูปหลักสูตร กรณีศึกษาในการปรับปรุง โรงเรียนในเขตอำเภอ พบว่า ในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาหลักสูตร จะต้องคำนึงถึงปัจจัย องค์กรประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะของการเปลี่ยนแปลง ในด้านต่างๆ ลักษณะของเขตพื้นที่ของ โรงเรียน ปัจจัยระดับ โรงเรียนและปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และยังพบว่า การ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรใน โรงเรียนขนาดเมืองยังต้องมีปัจจัยอื่นๆอีก เช่น ประวัติชุมชน ลักษณะของ ชุมชน การเมือง ประสิทธิภาพของครู การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ และวัฒนธรรมของ โรงเรียน

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า จากสภาพการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีข้อจำกัดในเรื่องของ ความพร้อมทางด้าน งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่น้อยกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ ตลอดจนทักษะความรู้ ความชำนาญและศักยภาพในการทำงานที่แตกต่างกัน อาจเป็นผลทำให้ ประสิทธิภาพในการทำงานไม่ดีพอ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ ดวงจันทร์ โชติ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการ เรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์เพื่อจำแนกความรู้ความเข้าใจ การปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ต่ำกว่าเกณฑ์

- โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะจากสภาพการบริหารงานใน โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีข้อจำกัดในเรื่องของ ความพร้อมทางด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่น้อยกว่าใน โรงเรียนขนาดใหญ่ ตลอดจนทักษะความรู้ ความชำนาญและศักยภาพในการทำงานที่แตกต่างกัน อาจเป็นผลทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานไม่ดีพอ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ ดวงจันทร์ โชติ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์เพื่อจำแนกความรู้ความเข้าใจ การปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ต่ำกว่าเกณฑ์

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำและการบริหารหลักสูตรอาจทำได้ไม่ดีพอและไม่ทั่วถึง บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ และไม่มีความมั่นใจในการทำงาน ควรมีการปรับปรุงบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงาน อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประชุมปรึกษาหารือและการให้โอกาสในการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุสรณ์ พุทธกุล(2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากที่ได้มีการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมแล้ว พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมกันศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเรื่องการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจากเอกสารของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ในสภาพการบริหารงานที่ความแตกต่างทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สภาพที่ตั้งและการคมนาคม ศักยภาพของบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวาท จอมทอง (2551: 78) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษา ฮีเก้า(Hega. 1992) ได้ศึกษาความพร้อมเพียงในการให้ความร่วมมือในการศึกษาความเปลี่ยนแปลงนโยบายระดับภูมิภาคและการประสานงานของพวกเขาในการให้ความร่วมมือด้านนโยบายด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในแต่ละภูมิภาค แต่ละท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เพราะว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงานที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชน ตลอดจน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่เท่าที่ควร สอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์ ทองไชย (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสภาพและแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าโรงเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นสนับสนุนในเรื่อง สภาพและแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ดังนี้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มีการสนับสนุนอยู่ระดับปานกลาง

-โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เพราะว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงานที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชน ตลอดจน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เท่าที่ควร สอดคล้องกับการศึกษาของ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงาน

พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในโครงการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าจะได้มีการวางแผนการทำงานที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานแก่บุคลากร แต่ในการวางแผนเพื่อนำความรู้และความเข้าใจในเรื่องการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อใช้ในการทำงานส่งผลกระทบต่อการทำงานล่าช้า มีข้อบกพร่องและไม่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทวิช ชาญวิทยา (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทุกโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงและจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่ ทำให้นักเรียนเกิดความรักและผูกพันกับท้องถิ่น หลักสูตรที่โรงเรียนระดับประถมศึกษาได้พัฒนาขึ้น"มาก" คือกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ระดับ "ปานกลาง"

ด้านที่ 3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในขั้นการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า บุคลากรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน ตลอดจนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาชาวบ้าน ยังทำได้ไม่เต็มที่ ตลอดจนสภาพความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมทางด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานสิ่งเหล่านี้ยังเป็นอุปสรรคต่อการทำงานและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลกระทบต่อการทำงานและทำให้ประสิทธิภาพของงานลดลง สอดคล้องกับการศึกษา ของ ของ สุวาท จอมทอง (2551: 78) ที่ได้ศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การมีส่วนร่วมในขั้นการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตร สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการปรับบทบาทในการส่งเสริมให้มีการประชุม ปรีกษาหารือในขณะทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเชิญวิทยากรหรือผู้มี ประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรเพื่อให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องและเหมาะสมกับ ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศาสตร์ศิลป์ ชินโน(2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า การ มีส่วนร่วมการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

1. โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การมีส่วนร่วมในขั้นการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตร สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการปรับบทบาทในการส่งเสริมให้มีการประชุม ปรีกษาหารือในขณะทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการจัดทำโครงสร้าง หลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมให้ความรู้แก่ บุคลากร โดยการอบรม สัมมนา การประชุม การศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรหรือผู้มีประสบการณ์ ในการใช้หลักสูตรเพื่อให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนและ สภาพของท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ของ ศาสตร์ศิลป์ ชินโน(2545 : บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า การ มีส่วนร่วมการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

2. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การมีส่วนร่วมในขั้นการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตร สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีสภาพความพร้อมใน หลายๆด้าน มากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็กก็ตาม แต่ในสภาพการบริหารงานการจัดการศึกษา การ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อาจประสบปัญหา มีข้อบกพร่องและมีอุปสรรคเนื่องมาจาก การขาดการประสานงานเพื่อสร้างความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน การวางแผนการ ทำงานที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะในการทำงาน และการพัฒนาหลักสูตร ทำให้ไม่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

สอดคล้องกับการศึกษาของ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ(2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงาน พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียนระดับในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้

หลักสูตรให้เหมาะสม

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ความแตกต่างในด้านภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง สภาพความพร้อมทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ที่ไม่เหมือนกัน ความรู้ความเข้าใจและกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดที่แตกต่างกัน เป็นเหตุที่ทำการทำงานมีข้อบกพร่อง ไม่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษา ไรด์เอาท์ (Rideout.1997:3348) ได้ศึกษาคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School-based Management) ในนิวฟันด์แลนด์และลาบราดอร์โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น โดยส่วนมากดำเนินการโดยการตั้งสภาโรงเรียน การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครู-อาจารย์มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า สภาพการบริหารงานที่ความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการทำงาน และการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ ของ สุวาท จอมทอง (2551. 78) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2. โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า สภาพการบริหารงานที่ความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการทำงานและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขาดความรู้และความมั่นใจในเรื่องของการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับการศึกษาขนสาร บัณฑิตปีทมา (2550) ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในแนวทางการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการทำงานยังทำได้ไม่เต็มที่และไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชน ควรมีการเสริมสร้างความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดฝึกอบรม สัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาบรรยายให้ความรู้การมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารการจัดการใช้หลักสูตร สอดคล้องกับการศึกษาของ เมอร์ริล (Merrill 1992 :358) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านองค์กรและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการปฏิรูปหลักสูตร กรณีศึกษาในการปรับปรุงโรงเรียนในเขตอำเภอ พบว่า ในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาหลักสูตร จะต้องคำนึงถึงปัจจัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะของการเปลี่ยนแปลง ในด้านต่างๆ ลักษณะของเขตพื้นที่ของโรงเรียน ปัจจัยระดับโรงเรียนและปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในโรงเรียนชานเมืองยังต้องมีปัจจัยอื่นๆอีก เช่น ประวัติชุมชน ลักษณะของชุมชน การเมือง ประสพการณ์ของครู การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ และวัฒนธรรมของโรงเรียน

ด้านที่ 5 การนิเทศการใช้หลักสูตร

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ความแตกต่าง ด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ความต้องการของโรงเรียน ที่ไม่เหมือนกัน ความรู้ความเข้าใจและกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดที่แตกต่างกัน เป็นเหตุให้การทำงานมีข้อบกพร่อง ไม่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ

ชนสาร บังลังก์ปีพมา (2550) ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในด้าน การนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การบริหารงานด้านความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ การนิเทศติดตามในโรงเรียน การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการทำงานและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ คอมพิวเตอร์ มีไม่พอกับความจำ ขาดความรู้และความมั่นใจในเรื่องของการวัดและประเมินผล และการนิเทศติดตามผล สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ ดวงจันทร์ โชติ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์เพื่อจำแนกความรู้ความเข้าใจ การปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรต่ำกว่าเกณฑ์

โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ ยังไม่เพียงพอ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องใน การนิเทศการใช้หลักสูตร ความต้องการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การขาดความรู้และความมั่นใจในการนิเทศการใช้หลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของชนสาร บังลังก์ปีพมา (2550) ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการนิเทศการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทาง การนิเทศการใช้หลักสูตร การวางแผนการทำงานการใช้ทรัพยากรยังทำได้ไม่เต็มที่และไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชน สอดคล้องกับการศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 (2544 : 1-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่องหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลการวิจัยพบว่าด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล ตามลำดับและพบว่าไม่มีด้านใด ดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 6 การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ความแตกต่างในด้าน บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณที่ไม่เท่ากัน การขาดความรู้ความเข้าใจและกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดที่แตกต่าง สอดคล้องกับการศึกษาของไรด์เอาท์ (Rideout, 1997:3348) ได้ศึกษาคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School-based Management) ในนิวฟันด์แลนด์และลาบราดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น โดยส่วนมากดำเนินการ โดยการตั้งสภาโรงเรียน การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครู-อาจารย์มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในชั้น การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่เหมือกันกับโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการทำงานและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน การขาดความรู้และความมั่นใจในเรื่องของการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสอดคล้องกับการศึกษาของ สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 (2544 : 1-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปาน

โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในชั้น การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การบริหารงานที่ความพร้อมในทุกๆ ด้าน หรือการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการทำงานและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน ขาดความรู้และความมั่นใจในเรื่องของการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสอดคล้องกับการศึกษาของ

ของธนสาร บึงลึงก์ปัทมา (2550) ที่ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในชั้น การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรยังไม่ดีเพียงพอ การวางแผนการทำงานยังทำ ได้ไม่เต็มที่ และไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาไรด์เอาท์

(Rideout.1997:3348) ได้ศึกษาคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School-based Management) ในนิวฟันด์แลนด์และลาบราดอร์โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น โดยส่วนมากดำเนินการโดยการตั้งสภาโรงเรียน การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครู-อาจารย์มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อย

ด้านที่ 7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนมีไม่เท่ากันและไม่เหมือนกัน เช่นด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความรู้ความเข้าใจและกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ประยูทธ ตรีชัย (2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู อาจารย์ในงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ความต้องการในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ของครู อาจารย์โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เช่น คน งบประมาณ สภาพชุมชน เป็นต้นทำให้การบริหารงานทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11(2544 :1-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาของ

โรงเรียนนำร่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตการศึกษา 11 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยรวมพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ที่แตกต่างกัน การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการทำงานและการพัฒนาหลักสูตร การขาดความรู้และความมั่นใจในการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาโอภาส อินโสม (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนชุมชนบ้านเสาริก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจ ครูมีภาระงานอื่นมาก เวลาในการจัดทำมีอยู่น้อย และชุมชนมีส่วนร่วมน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก บุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมยังไม่เพียงพอ การวางแผนการทำงานและการใช้ทรัพยากรยังทำได้ไม่เต็มที่และไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชน การพัฒนาหลักสูตรยังทำได้ไม่สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ ฮีเก้า(Hega, 1992) ที่ได้ศึกษาความพร้อมเพียงในการให้ความร่วมมือในการศึกษาความเปลี่ยนแปลงนโยบายระดับภูมิภาคและการประสานงานของพวกเขาในการให้ความร่วมมือด้านนโยบายด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในแต่ละภูมิภาค แต่ละท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน แต่มีลักษณะเด่นเฉพาะสำคัญ 2 ประการ คือ นโยบายต้องสัมพันธ์กับนโยบายของระดับระดับประเทศ และมีทั้งการกระจายอำนาจและรวมอำนาจซึ่งขึ้นอยู่กับประชาชนและชุมชน

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน แม้ว่าผู้บริหารจะได้มีนโยบายและกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงระบบงานและการพัฒนา

บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรที่ชัดเจน ตลอดจนมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำงาน แต่อาจจะไม่เพียงพอและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการทำงานอาจไม่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพชุมชน และเพียงพอต่อความต้องการในการทำงานของครู การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ทำให้ขาดความมั่นใจในการทำงาน ทักษะและความชำนาญ สักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร และความเสียสละในการทำงานที่แตกต่างกัน อาจเป็นอุปสรรคและทำให้ผลงานมีข้อบกพร่องไม่พัฒนาเท่าที่ควร สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ ดวงจันทร์ โชติ (2545 :บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์เพื่อจำแนกความรู้ความเข้าใจ การปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ต่ำกว่าเกณฑ์ และสอดคล้องกับการศึกษาของ พัลลภ มหาผิว (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังกุ่ม จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียน พบว่า

ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกือบทุกด้านเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ นั่นแสดงว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีข้อจำกัดหลายด้านเช่น ความแตกต่างของสภาพที่ตั้งภูมิศาสตร์ สภาพความพร้อมของการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ประยุทธ์ ศรีชัย (2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู อาจารย์ในงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ความต้องการในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ของครู อาจารย์ โดยรวม จำแนกตามขนาด โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

มีข้อสังเกต คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการให้มากขึ้น และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม มีการวางแผนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารงานวิชาการ จัดประชุมสัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา งานวิชาการ และประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในการบริหารวิชาการ จัดแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ นำมาใช้สำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรหรือสนับสนุนงบประมาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต.1 เพื่อให้บังเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริม สนับสนุน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ทุกคนมีความภาคภูมิใจที่มีโอกาสได้ร่วมบริหารงานในสถานศึกษาเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.2 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรศึกษา สภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนและชุมชน มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงาน

1.3 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริม การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนมีการมอบหมายงานแก่บุคลากรที่เหมาะสมและมีการประชุม การประสานงานที่ดีระหว่างผู้ทำงาน

1.4 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

1.5 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมมือกันในการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลในการร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาในโอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2.2.ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะเจาะจงด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลดีในเชิงคุณภาพ

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชมดี. คู่มือการอบรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ. ไร่ไพเพรสจำกัด .2524.
- การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, สำนักงาน. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่อง
หลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. เขตการศึกษา 11. อุดสำเนา, 2544.
- เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี, สำนักงาน. การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. อุดสำเนา.
2544.
- เขตพื้นที่ศึกษามหาสารคาม เขต1, สำนักงาน. รายงานผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและ
ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. อุดสำเนา, 2547.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. : กรุงเทพฯ.
พริกหวานกราฟฟิคจำกัด, 2547.
- _____ . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การค้ำมหาชน)
, 2547.
- _____ . ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์
ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช. 2529.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. คู่มือสรรหาและเลือกคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. กรุงเทพฯ. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547.
- ละอ้อน วุฒิกรรมรักษา. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของ
ประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่น
ของ ตำบลคุ้มพยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์, 2526.
- ชาติรี ตำราญ . วิจัยในชั้นเรียนแบบง่าย ๆ: เรื่องรายงานผลการพัฒนาคุณลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ.
มูลนิธิสคศรี-สฤษดิ์วงศ์ , 2545.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คุษฎี
บัณฑิตสาขาการศึกษา:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2546.